

Uudistuva lainsäädäntö maankäytön suunnittelun näkökulmasta

Ampumarataseminaari

25.4.2014

Tapio Ojanen

Päijät-Hämeen liitto

Esityksen sisältö:

- Maakuntakaavoitus yleisesti
- Päijät-Hämeen ampumaradat ja moottoriurheilualueet -selvitys
- Case Hälvälä

Päijät-Hämeen liitto:

- Lakisääteinen kuntayhtymä, johon kuuluu 11 kuntaa
- Keskeiset tehtävät: aluesuunnittelu, aluekehittäminen ja maakunnan edunvalvonta
- Asukkaita noin 203 000
- Keskuskaupunki Lahti

Maakuntakaavan rooli ja tehtävä

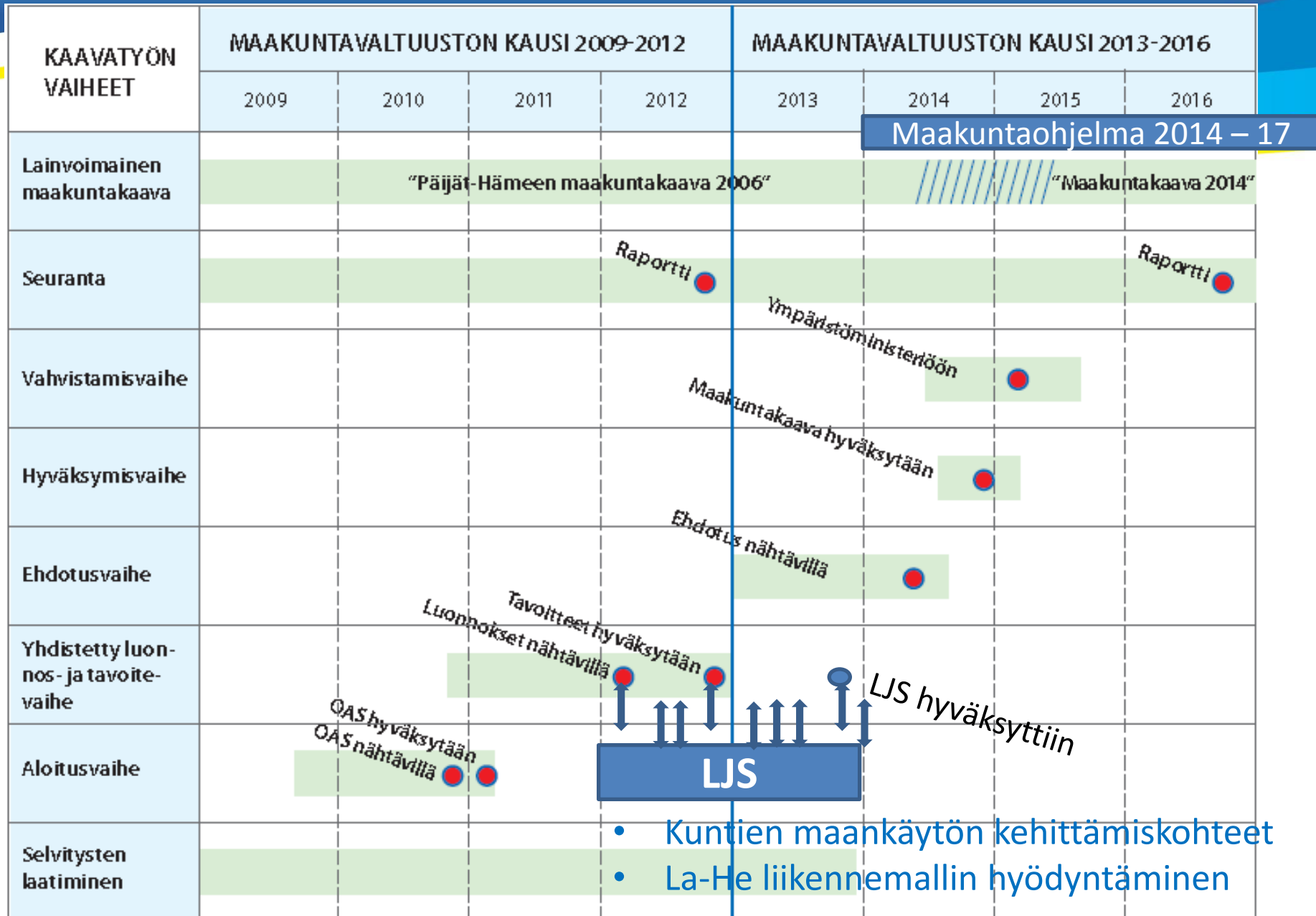
Kaavahierarkia: Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet VAT → maakuntakaava → kunnan yleiskaava → asemakaava

Maakuntakaava: yleispiirteinen suunnitelma maakunnan yhdyskuntarakenteesta ja alueiden käytöstä; sovittaa yhteen VATit ja alueelliset tavoitteet; ilmaisee kuntien yhteisen tahtotilan; ohjeena alempitasoisten kaavojen laadinnassa

Päijät-Hämeen maakuntakaava

Maakuntaliiton velvoitteet ampuma-alueiden kehittämisessä

- Hallituksen esityksessä ampumaratalaiksi ehdotetaan maakuntien liitoille velvollisuutta laatia ja ylläpitää alueellaan ampumaratoja koskevaa kehittämissuunnitelmaa.
- Täyttääkö Päijät-Hämeen selvitys liiton velvoitteet? Mikä on liiton rooli maakunnan tärkeimmän ampumaradan Hälvälän lakkauttamisessa ja toimintojen siirtämisessä?

PÄIJÄT-HÄMEEN AMPUMARADAT JA MOOTTORIURHEILU- ALUEET

Kuva: Ilkka Niskanen

Kuva: Lauri Mehtonen

Selvitys maakuntakaavoitusta
varten

www.paijat-hame.fi/fi/tehtavat/aluesuunnittelu/maakuntakaava_2014/maakuntakaavaan_liittyvat_dokumentit

UNITED
BY OUR
DIFFERENCE

PÄIJÄT-HÄMEEN AMPUMARADAT JA MOOTTORIURHEILU-ALUEET

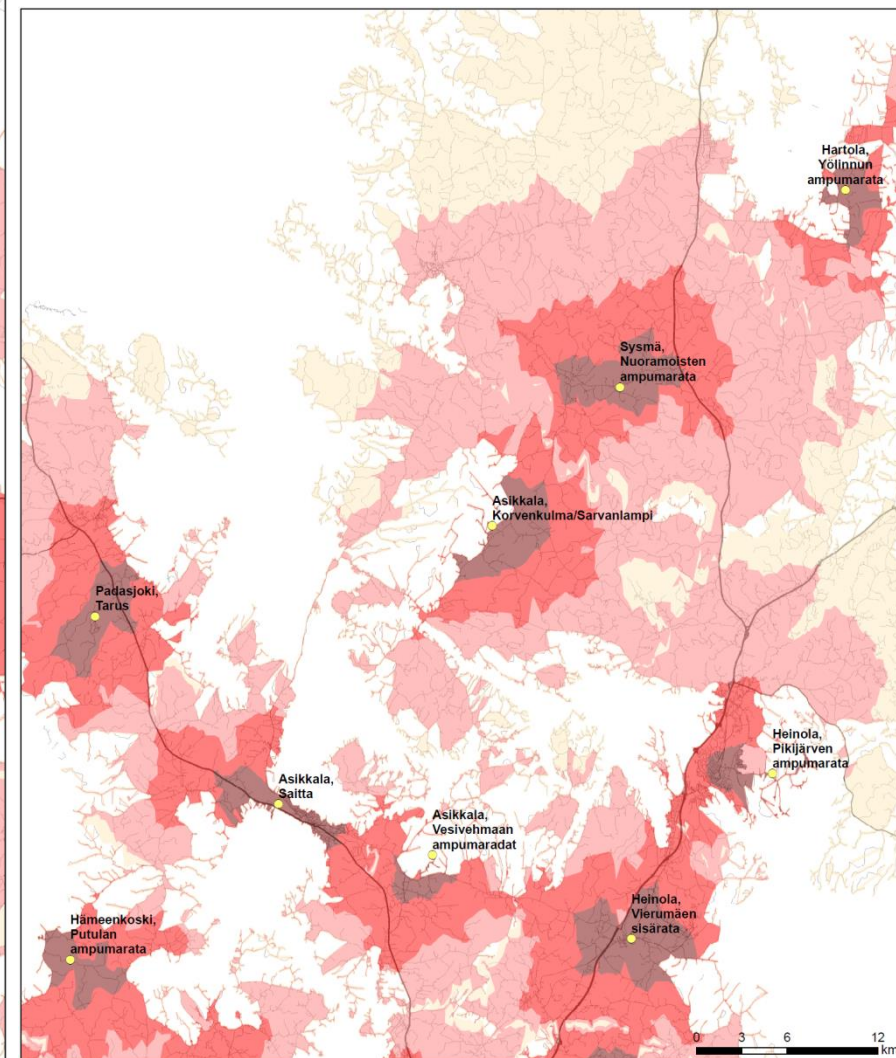
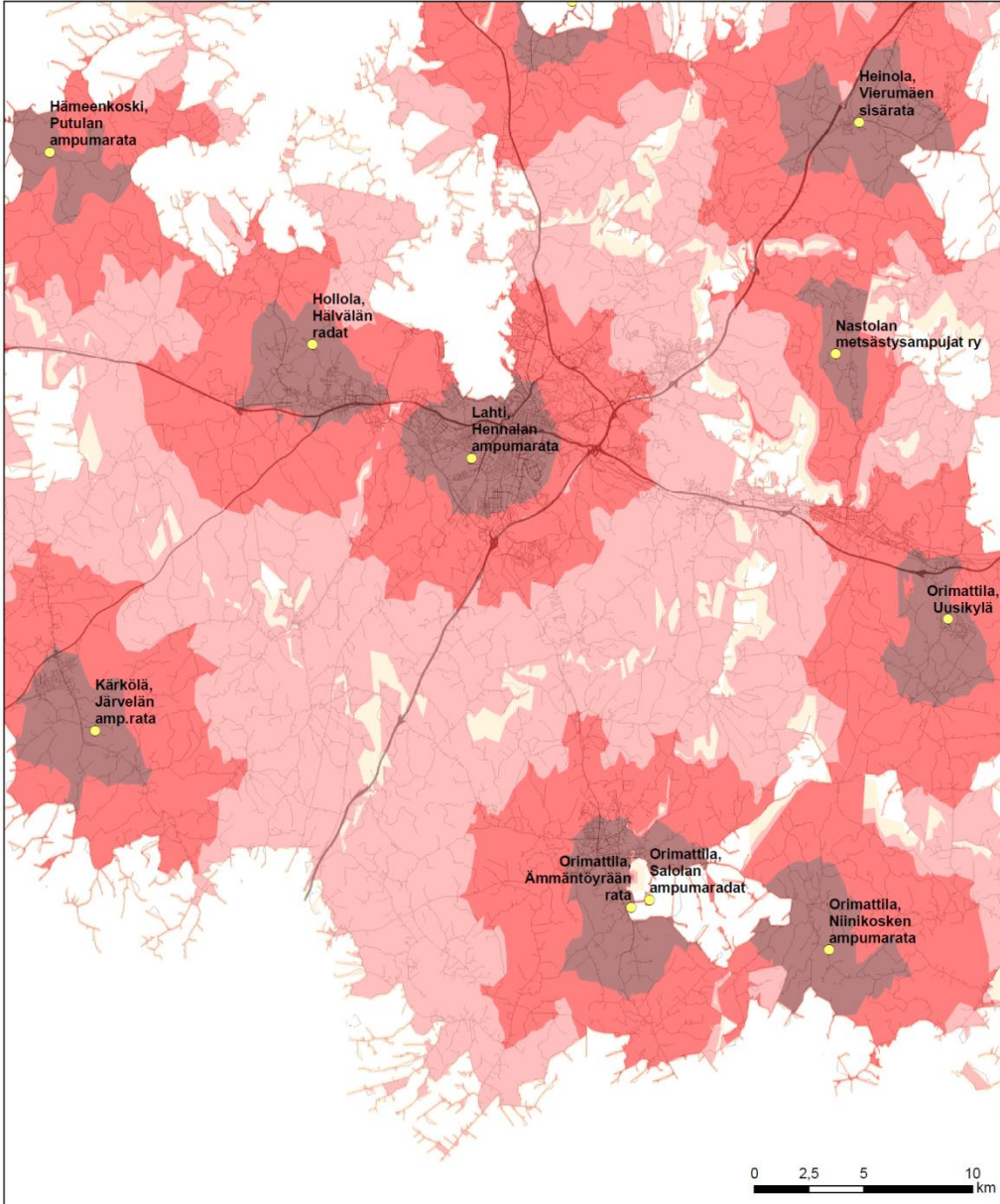
- Selvityksessä on arvioitu alueella toimivien ampumaratojen ja moottoriurheilualueiden nykytilaa ja kehityspotentiaalia
- Arvioinnin kriteerit
 - Rata-alueiden tarjoamat lajimahdollisuudet
 - Kilpailumahdollisuudet, ratojen määrät
 - Käyttömäärät ja alueen saavutettavuus

— Arvioinnin reunaehdot

- Ympäristövaikutukset
- Radan lähialueen nykyinen ja tuleva maankäyttö
- Radat omistavien seurojen ja maanomistajien näkökulmat
- Ratojen kehityspotentiaali

— Erikseen on arvioitu Hälvälän ampumaratojen toimintojen sijoittamista

Saavutettavuusvyöhyke (ampumarata) — Valtatie ● Ampumarata

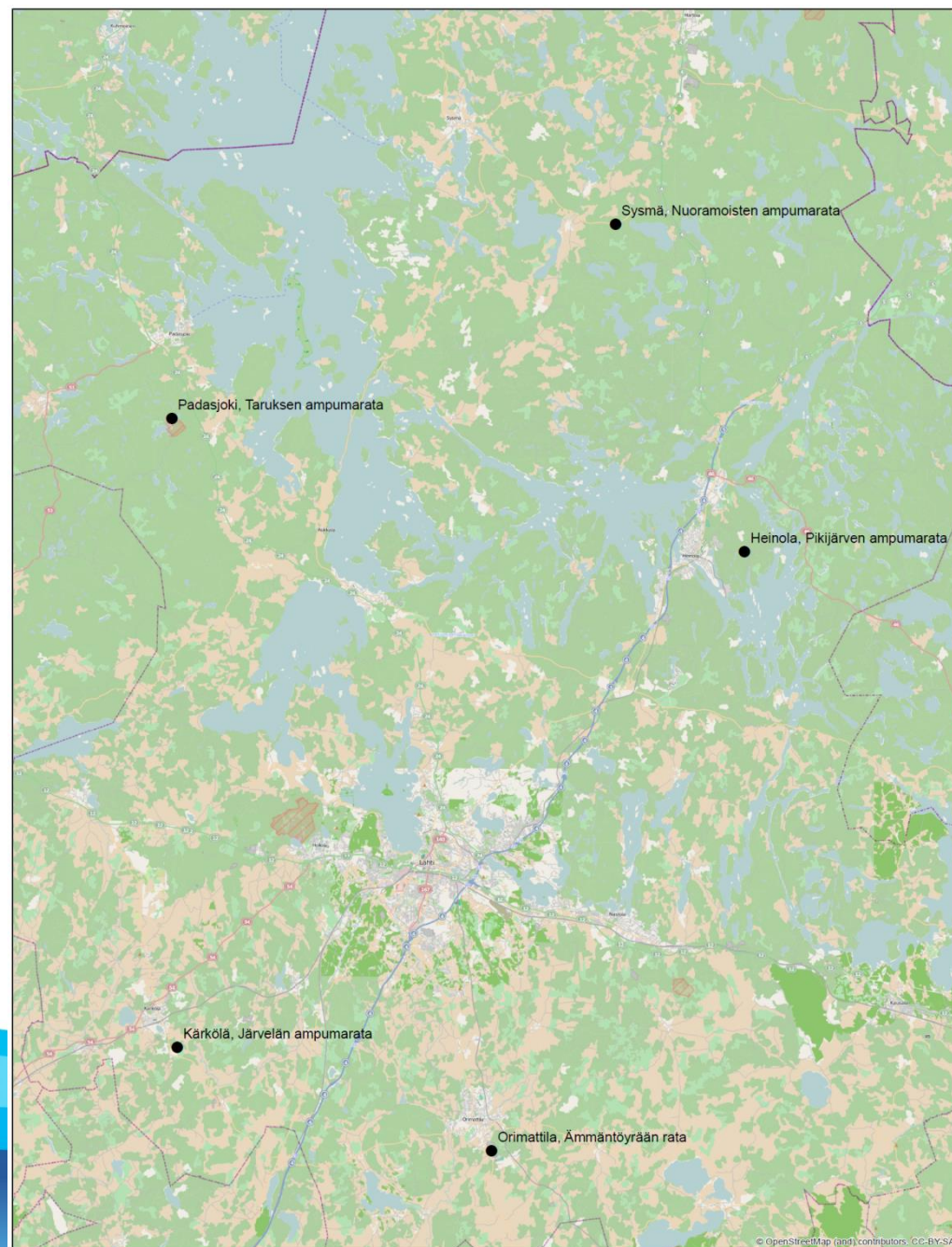

Tulevaisuudessa maakunnallisesti merkittävät ja näin ollen maakuntakaavassa huomioitavat radat:

- *Pikijärven ampumarata Heinolassa*
- *Nuoramoisten ampumarata Sysmässä*
- *Ämmäntöyrään radat Orimattilassa*
- *Puolustusvoimien Taruksen rata Padasjoella*
- *Järvelän ampumarata Kärkölässä*

Hälvälän toimintojen siirtäminen:

- *Haulikkoammunta rajoitetusti Orimattilaan*
- *Puolustusvoimien harjoittelu Padasjoelle*
- *Pitkällä tähtäimellä siviiliammunta Heinolaan*

● Maakunnallisesti merkittävä tai sellaiseksi kehitettävä ampumarata

0 2.5 5 10 km

Case Hälvälä - Nykytilan ongelmat:

- Suurin paine Hälvälän harjoitustoimintojen ja erityisesti melua aiheuttavien ampumatoimintojen siirtämiselle liittyy Hollolan kuntarakenteeseen ja sen elinympäristön laatutekijöihin.
- Hälvälän alue jää kuntarakenteen keskelle sijoittuen kuntakeskuksen luoteispuolelle Salpakankaan ja kirkonkylän väliin. Hälvälän ampuma-alueen melu häiritsee jo nykyään asutusta ja ilman toimenpiteitä yhdyskuntarakenteeseen liittyvät paineet tulisivat lisääntymään entisestään tulevaisuudessa.
- Hollolan kunnan väkimäärä ja erityisesti keskustaajama Salpakangas kasvaa, mutta kasvusuunta on rajallisesti. Koillisessa Salpakankaan kasvua rajoittavat virkistysalueet, idässä Lahden kaupunkirakenne ja etelässä arvokkaat maisema-alueet sekä valtatie 12 uudet järjestelyt ja niihin liittyvät teollisuus- ja logistiikka-alueet. Ainoa realistinen kasvusuunta on Hälvälän suunta.
- Puolustusvoimat on tehnyt päätöksen luopua harjoitusalueesta asteittain pitkällä aikavälillä.

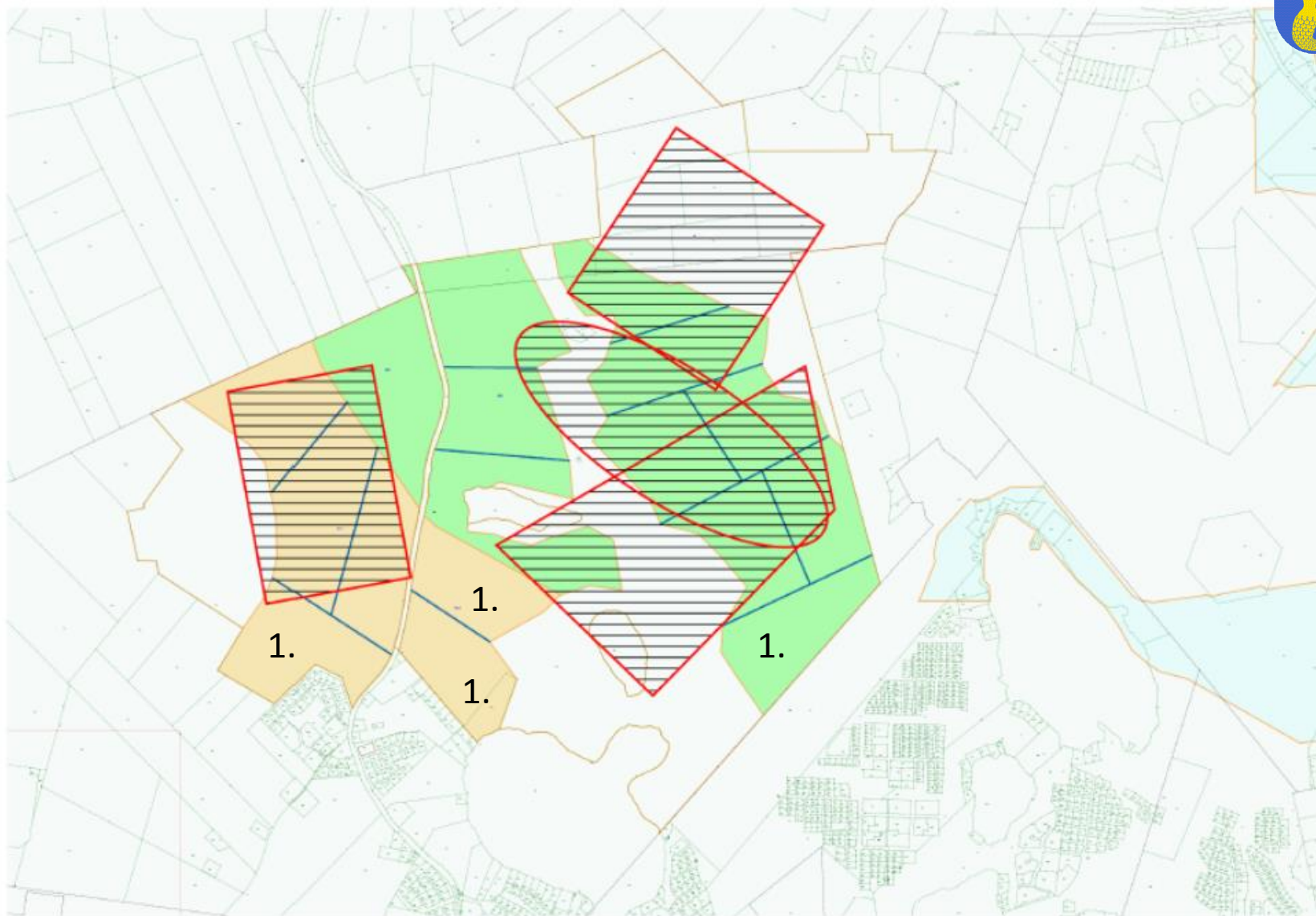

Case Hälvälä

- Hälvälän ampumarata-alueella on yhteensä 10 puolustusvoimien ylläpitämää ampumarataa ja yksi Lahden ampumaseuran ylläpitämä haulikkorata. Kokonaisuutena Hälvälän ampumarata-alue on Päijät-Hämeen merkittävin ja monet radoista vastaavat kansainvälisen kilpailutoiminnan edellyttämää tasoa.
- Puolustusvoimilla on radoille voimassa oleva ympäristölupa, joka on päättymässä vuoden 2015 lopussa. Myös Lahden ampumaseuran radan ympäristölupa on päättymässä vuoden 2015 lopussa.
- Puolustusvoimat ja Lahden ampumaseura ovat käyttäneet toistensa ratoja ja niiden sijaitseminen samalla alueella on hyödyttänyt molempia. Ampumatoimintojen keskittäminen olisi jatkossakin perusteltua. Tällä tavalla meluvaikutuksia voitaisiin keskittää, infrastruktuuria ja oheistoimintoja hyödyntää yhteisesti ja esimerkiksi suojaustoimenpiteitä toteuttaa keskitetysti.
- Hälvälän ampumatoimintojen siirtäminen yhtenä kokonaisuutena ei ole kuitenkaan mahdollista ainakaan lyhyellä aikavälillä, joten toimintoja joudutaan hajauttamaan.

- Puolustusvoimien harjoitusalueet Päijät-Hämeessä -työryhmä perustettiin toukokuussa 2013.
- Työryhmään kuuluivat Päijät-Hämeen liitto, puolustusvoimat (Pääesikunta, Maavoimien esikunta ja Länsi-Suomen huoltorykmentti), Hollolan kunta, Padasjoen kunta ja Metsähallitus.
- Loppuraportti löytyy osoitteesta: http://www.paijat-hame.fi/fi/tehtavat/aluesuunnittelu/maakuntakaava_2014/maakuntakaavaan_liittyvat_dokumentit

Kartta Hälvälän alueesta jaettuna osa-alueisiin. Alueet on jaettu sinisillä viivoilla noin 60 tontin alueiksi (17 kpl noin 20 hehtaarin aluetta). Kartassa vihreällä esitetyt alueet ovat ampumaradan melualueella 3 (60 dB (A_{lmax})). Lisäksi kartassa on esitetty vaakarasterilla ampumarata- ja maastoammunta-alueet, jotka vaativat erityistä kartoittamista ja puhdistamista tai raivaamista. Merkinnällä 1. on esitetty ensimmäisessä vaiheessa asuinkäyttöön otettavat alueet.

Ehdotus jatkotoimenpiteiksi (Puolustusvoimien alueet Päijät-Hämeessä -työryhmä)

Aikataulu	Hälvälä	Tarus
2014	- Päijät-Hämeen liitto ratkaisee maankäytön yleiset periaatteet maakuntakaavassa. - Puolustusvoimat selvittää raivaamistarpeet alueen eteläosissa. - Puolustusvoimat aloittaa raivaamissuunnitelman laatimisen.	- Puolustusvoimat kartoittaa alueen kehittämistarpeet. - Päijät-Hämeen liitto huomioi alueen kehittämisen maakuntakaavassa.
2015-2019	- Hollola ja puolustusvoimat tarkentavat yhdessä alueen maankäyttösuunnitelmia maakuntakaavan ohjeiden pohjalta. - Raivaamissuunnitelma valmistuu ja puolustusvoimat aloittaa raivaamistyöt. - Hollolan kunta yleiskaavoittaa alueen. - Puolustusvoimat puhdistaa eteläosien mahdollisen pilaantuneen maaperän. - Metsähallitus neuvottelee eteläisten alueiden saamiseksi yhdyskuntarakentamisen piiriin. - Puolustusvoimien toimintoja siirretään muihin kohteisiin tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti.	- Metsähallitus tekee maahankinnat ympäröivillä alueilla mahdollisuuksien ja puolustusvoimien tarpeen mukaan. - Puolustusvoimat aloittaa alueen kehittämistoimenpiteet tarvetta vastaavasti.
2020-2024	- Puolustusvoimien raivaustyöt valmistuvat tulevien asuinalueiden ympäristössä. - Hollolan kunta asemakaavoittaa alueen eteläosat ja asuntotuotanto aloitetaan. - Puolustusvoimien ampumatoiminnot lopetetaan kokonaan ja siirretään pois Hälvälästä 31.12.2024 mennessä. - Puolustusvoimat aloittaa ampumarata-alueiden pilaantuneen maaperän puhdistamisen. - Puolustusvoimat aloittaa raivaamisen muilla alueilla tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä. - Päijät-Hämeen liitto, Hollolan kunta ja puolustusvoimat tekevät yhdessä pohjoisten alueiden käytöstä tarkemmat suunnitelmat.	- Puolustusvoimat jatkaa alueen kehittämistä tarvetta vastaavasti.
2025-2035	- Puolustusvoimat raivaa ja puhdistaa tai tarvittaessa eristää loput alueet ja luovuttaa ne Metsähallituksen hallintaan 31.12.2035 mennessä.	- Taruksen puolustusvoimien alueella on aktiivista harjoittelu- ja ampumatoimintaa.

Lopuksi

- Hälvälän alueenkäyttö ratkaistaan siis valmisteilla olevassa maakuntakaavassa. Alue säilyy puolustusvoimien alueena, mutta eteläosissa mahdollistetaan taajamatoimintojen kaavoitus tietyin reunaehdoin puolustusvoimien toiminnan lakattua.
- Maakunnallisesti merkittävät ampumaradat ratkaistaan myös maakuntakaavassa. Samalla ratkaistaan Hälvälän lakkauttaminen.
- Lahden Ampumaseura ei ole tyytyväinen ampumarataselvityksen ehdotuksiin vaan haluaa, että ampumaradalle etsitään kokonaan uusi alue.
- Uuden alueen etsiminen on ampumaseuran vastuulla. Maakuntaliitto on mukana sidosryhmänä. Mahdollinen uusi alue ei ehdi mukaan käynnissä olevaan maakuntakaavaprosessiin.

Kaikki palaute on
tervetullutta!

Erityisasiantuntija Tapio Ojanen

Päijät-Hämeen liitto

044 371 9459

tapio.ojanen@paijat-hame.fi

